

Előszó

Folytatva a hagyományt, a *Neuropsychopharmacologia Hungarica* decemberi számát most is egy fontos kutatási téma alaposabb vizsgálatának szenteljük. Az idei tematikus kiadványunk az addikcióval foglalkozik, a függőséget járja körül neuropszichofarmakológiai szempontból.

Állatkísérletes adatok igazolják, hogy a piramissejtek és gliasejtek komplex idegrendszeri hálózata hozzájárul az addiktív zavarokra jellemző, közös mechanizmusok által szabályozott kognitív diszfunkcióhoz.

Az addikció rendszerint toleranciával, szenzitizációval és dependenciával jár együtt, hosszútávú hatása szinte felmérhetetlen. A legtöbb szer euforizál, de a függőség során többek között csökkentik az agyi vérkeringést, alvászavarokat, szorongást, kognitív deficitet okoznak. Fokozatosan romlik a memória.

A hagyományos szerek mellett rohamosan terjednek a dizájner drogok (más néven az „ördög lehelete”), melyek akár házilag is készíthetők. Mind a hatásuk, mind a mellékhatásuk valójában kiszámíthatatlan. A fiatalok, gyakran akár 14 éven aluliak kedvelt szerei, mert olcsók. Ugyanakkor ugrásszerűen megsaporodtak a halálos szövődmények.

A kezelés kizárólag a beteg együttműködésével, gyógyulni akarásával képzelhető el. Heveny esetben az elvonási tünetek enyhítésére több gyógyszeres lehetőség is van, de az addikcióból való talpra állás pszicho- és szocioterápiával, munkaterápiával lehetséges. Feltétlenül szükséges továbbá a beteg pozitív hozzáállása.

Mindezek részletesen megtalálhatók Fürst Zsuzsanna professzorasszony vendégszerkesztésében készült tematikus számunkban.

GASZNER PÉTER

Preface

We would like to continue our tradition: publishing a thematic issue of *Neuropsychopharmacologia Hungarica* every year. The upcoming December edition will focus on addiction and dependence from the perspective of neuropsychopharmacology.

Data from animal models of addiction provide evidence that the complex neuronal network of pyramidal cells and glia will contribute to the cognitive dysfunction of addictive behaviour which is regulated via joint mechanisms.

Addiction is usually associated with tolerance, sensitisation and dependence, the long term impact is almost immeasurable. Most substances will provide euphoria, although when becoming dependent they will inhibit cerebral circulation contributing to sleep and mood disorders, anxiety and cognitive dysfunction with progressive memory deficit.

Compared to the conventional substances, designer drugs (also known as the “devil breath”) are more available as they can be ‘home-made’. Both their effects and side effects are unpredictable. These drugs become more preferred in young consumers, often under the age of 14, due to their low cost. Lethal complications are also frequent.

Treatment is only possible if the client is fully compliant and willing to heal. In acute cases withdrawal can be managed with some medication, but full recovery can only be achieved via the bio-psycho-social model, including occupational therapy, and the client’s positive attitude is pivotal.

All of these can be found in Professor Zsuzsanna Fürst’s guest edited special issue.

PETER GASZNER